

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARI MENEJERLARINING ZAMONAVIY BOSHQARUV USULI

Toshkent shahar Olmazor tumani

569-son DMTT direktori

Abidova Gulnora Mirziyatovna

Annatsiya: Ushbu maqolada Maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarish va rejalashtirish bugungi kunning dolzarb vazifalardan sanaladi. Maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rahbarlik va boshqarishning yangi innovatsion usullari to'grisida fikrlar bildirilgan.

Аннотация: В данной статье управление и планирование организаций дошкольного образования рассматривается как одна из актуальных задач современности. В статье высказываются мнения о новых инновационных методах лидерства и управления в дошкольных образовательных организациях.

Annotation: In this article, management and planning of pre-school education organizations is considered one of the urgent tasks of today. The article expresses opinions on new innovative methods of leadership and management in preschool educational organizations.

Kalit so'zlar: rahbar, maktabgacha ta'lim tashkilotlari, boshqaruv, ta'lim tizimi, metodik boshqarish, innovatsion faoliyat, pedagogik jarayon.

Ключевые слова: лидер, дошкольные образовательные организации, менеджмент, образовательная система, методическое руководство, инновационная деятельность, педагогический процесс.

Key words: leader, preschool educational organizations, management, educational system, methodical management, innovative activity, pedagogical process.

Menejrlarning zamonaviy boshqaruv yondashuvlari tashkilotning muvaffaqiyatli faoliyatini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Ular rahbarlikda innovatsion texnologiyalarni qo'llash, jamoani samarali boshqarish, resurslardan oqilona foydalanish va strategik maqsadlarga yo'naltirilgan qarorlar qabul qilishni o'z ichiga oladi. Zamonaviy menejerlar liderlik fazilatlariga ega bo'lib, jamoani motivatsiya qiladi va hamkorlikka asoslangan ish muhitini yaratadilar. Shu bilan birga, ular doimiy rivojlanish, moslashuvchanlik va muammolarni ijodiy hal qilish kabi yondashuvlarni qo'llash orqali tashkilotning barqaror rivojlanishini

ta'minlaydilar. Shunday qilib, zamonaviy boshqaruv yondashuvlari natijaga yo'naltirilgan faoliyatni qo'llab-quvvatlab, ta'lim sifatini oshirish, jamoaning birligini mustahkamlash va tashkilotning umumiy muvaffaqiyatini kafolatlashga xizmat qiladi.

Zamonaviy boshqaruv maktabgacha ta'limda nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki bolalarning ma'naviy va intellektual rivojlanishi uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Shu bilan birga, bu yondashuv milliy ta'lim tizimini dunyo andozalari bilan integratsiya qilishda muhim ahamiyatga ega.

Ta'limda boshqaruv – bu ta'lim jarayonini samarali tashkil qilish, uni rejalashtirish, nazorat qilish va rivojlantirishga qaratilgan strategiyalar, usullar va tamoyillar majmuasidir. Ta'limdagi boshqaruvning asosiy maqsadi – ta'lim jarayonining sifatini oshirish, ta'lim resurslaridan samarali foydalanish va barcha ishtirokchilar uchun qulay sharoit yaratishdir.

Menejrlarning zamonaviy boshqaruv yondashuvlari ta'lim tashkilotlarini muvaffaqiyatli boshqarishning asosi hisoblanadi. Bu yondashuvlar innovatsion texnologiyalarni joriy etish, samarali kommunikatsiya tizimini shakllantirish va strategik rejalashtirish orqali tashkilotning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi. Zamonaviy boshqaruvda inson omiliga alohida e'tibor qaratilib, xodimlarning shaxsiy va kasbiy rivojlanishi rag'batlantiriladi. Jamoani motivatsiya qilish, ularning imkoniyatlarini to'g'ri baholash va qo'llab-quvvatlash menejer faoliyatining muhim qismidir. Bundan tashqari, qaror qabul qilishda tahliliy yondashuv va resurslardan samarali foydalanish tashkilotning o'sishi va barqaror rivojlanishiga imkon beradi. Zamonaviy menejerlar o'z faoliyatida moslashuvchanlik, ijodiy fikrlash va barqaror rivojlanish tamoyillariga asoslanadilar. Bu esa tashkilot ichidagi hamkorlik va tashqi muhit bilan samarali aloqalarni yo'lga qo'yib, umumiy natijalarga sezilarli darajada ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shunday qilib, zamonaviy

boshqaruv yondashuvlari tashkilotning kelajagi va ta'lim jarayonining sifatli tashkil etilishida asosiy omil sifatida namoyon bo'ladi.

Liderlik va motivatsiya

- Menejrlarning asosiy roli faqat jarayonlarni nazorat qilish emas, balki xodimlarni motivatsiya qilishdir.
- Jamoa a'zolarini ishga jalb qilish va ularga ishonch bildirish, shaxsiy yondashuv orqali ular ichida mas'uliyat hissini oshirish zamonaviy boshqaruvning muhim qismidir.

Zamonaviy boshqaruv – bu resurslarni samarali boshqarish va maqsadlarga erishishni ta'minlash uchun innovatsion usullar, texnologiyalar, va yondashuvlardan foydalanishga asoslangan boshqaruv tizimidir. Zamonaviy boshqaruv ko'proq natijadorlik, moslashuvchanlik va barqarorlikka qaratilgan bo'lib, u iqtisodiyot, ta'lim, sog'liqni saqlash, biznes va boshqa sohalarda qo'llaniladi.

Menejrlarning zamonaviy boshqaruv yondashuvlari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Zamonaviy boshqaruv tamoyillarining afzalliklari:

- Bolalarning individual rivojlanishiga e'tibor qaratish.
- Tarbiyachilar va ota-onalar o'rtasida samarali muloqotni ta'minlash.
- Ta'lim sifatining xalqaro andozalar darajasiga mos kelishini ta'minlash.
- Bolalar uchun qulay va qiziqarli o'quv muhitini yaratish.

Zamonaviy boshqaruv maktabgacha ta'limni har tomonlama rivojlantirib, bolalar rivoji uchun mustahkam poydevor yaratadi va pedagoglar faoliyatini yangi darajaga olib chiqadi.

Pedagogik adabiyotlarda ta'lim tashkilotlarini boshqarish ancha to'liq va aniq belgilab berilgan va tavsiflangan. Maktabgacha ta'limga kelsak, biz uni bir qismi deb hisoblaymiz mumkin. Demak, boshqaruv fanining barcha asosiy qoidalari, pedagogik

menejment jumladan maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarish uchun ham qo'llaniladi. Shu bilan birga, maktabgacha ta'lim tizimining rivojlanish tarixining xususiyatlari va ko'p qirraliligi, ichki fazilatlar va xususiyatlarini ham

maksimal darajada hisobga olish muhimdir.

"Natijaga asoslangan boshqaruv" tushunchasining o'zi tashkilotning barcha a'zolari tomonidan belgilangan va kelishilgan natijalarga erishadigan boshqaruv va rivojlanish tizimi sifatida belgilanishi mumkin. Har bir rahbar o'z maktabgacha ta'lim muassasasini rivojlantirishning asosiy maqsadlarini belgilab, pedagogik jamoa bilan birgalikda butun pedagogik jarayonni tashkil qiladi, ya'ni u doimiy ravishda olingan natijalarni rejalashtirilgan natijalar bilan taqqoslaydi. Bu vaziyat bo'yicha aniq natijalar uchun tezkor qarorlar qabul qilishni talab qiladi. Natijaga asoslangan boshqaruv, dastlab jamoaga maqsadga erishish uchun barcha resurslar bilan ta'minlangan haqiqiy berilgan deb taxmin qilanadi. Bunday resurslarga odamlar, vaqt, moliya, moddiy-texnika bazasi, texnologiyalar, usullar va boshqalar kiradi.

Ta'lim boshqaruvining muhim tamoyillari:

- **Demokratiklik:** Har bir ishtirokchining fikrini hisobga olish.
- **Moslashuvchanlik:** Muhitdagi o'zgarishlarga tezkor javob berish.
- **Natijadorlik:** Resurslardan maksimal samaradorlik bilan foydalanish.
- **Shaffoflik:** Jarayonlarning ochiqligi va oshkoraligini ta'minlash.

Ta'lim boshqaruvining maqsadi:

Ta'lim sohasidagi boshqaruvning asosiy maqsadi – jamiyatning ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy ehtiyojlarini qondiradigan ta'lim tizimini yaratish, yuqori malakali kadrlar tayyorlash va o'quvchilarga sifatli ta'lim imkoniyatlarini.

Ta'limda boshqaruv samarali tashkil etilganida, u butun tizimning rivojlanishiga, innovatsiyalarni kengaytirishga va ta'limning barqaror bo'lishiga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, Zamonaviy boshqaruv yondashuvlari menejerlarning samaradorligini oshiradigan va ta'lim tashkilotlarini rivojlantirishga xizmat qiladigan asosiy tamoyillarni o'z ichiga oladi. Menejerlar nafaqat rahbar sifatida, balki jamoaga ilhom beruvchi lider sifatida faoliyat yuritishi lozim. Innovatsion texnologiyalarni qo'llash, resurslarni oqilona boshqarish, natijaga yo'naltirilgan strategiyalarni ishlab chiqish va jamoa ichidagi muvozanatni ta'minlash zamonaviy boshqaruvning ajralmas qismidir.

Ta'lim tashkilotlarini muvaffaqiyatli boshqarish, bu tashkilotning uzoq muddatli maqsadlariga erishishda asosiy omil bo'lib, menejerlardan doimiy o'zgarishlarga tayyorlikni va yangi innovatsion usullarni qabul qilishni talab qiladi. Shu sababli, zamonaviy boshqaruv yondashuvlari faqat tashkilotning barqaror rivojlanishiga emas, balki ta'lim sifatining oshishiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Bu esa kelajak avlod uchun muvaffaqiyatli ta'lim muhitini yaratishga xizmat qiladi.

etish barcha rahbarlar uchun ustuvor vazifalardan biri hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 10 iyundagi PQ-5144-son qarori.
2. F.R.Qodirova, Sh.Q.Toshpo'latova, N.M.Kayumova, M.N.A'zamova Maktabgacha pedagogika T-"Ma'naviyat" 2018y.

3. Tretyakov P.I. "Maktabgacha ta'lim muassasasi: natijalarga ko'ra pedagogik jarayonni boshqarish", M., UTs "Perspektiva", 2010y.
4. Рахматуллаева, П. М., & Махкамова, М. А. (2022). Yoshlar ta'lim sifatini oshirishda motivatsiyaning o'rni yoxud ulkan maqsadlar sari dastlabki qadam. Central Asian Research Journal
5. Karimova N.Q "Maktabgacha ta'lim muassalari boshqaruvining dolzarb muammolari"3-4B(2021)